

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์เชียงใหม่ จำนวน 8 หอผู้ป่วย ได้แก่ หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม 1 หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม 2 หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 1 หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 1 หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 และหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 3 โดยการสังเกตการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของบุคลากรพยาบาลตามเหตุการณ์ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2542 และทำการสนทนากลุ่มภายหลังจากการสังเกต จำนวนพยาบาลวิชาชีพ 3 กลุ่ม ผู้ช่วยพยาบาล 3 กลุ่ม และพนักงานช่วยการพยาบาล 2 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกการสังเกต ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดที่ 1 การดูแลความสะอาดภายในช่องปากและฟัน หมวดที่ 2 การดูแลจัดทำนอนและการพลิกตัว หมวดที่ 3 การดูแลให้ได้รับอาหารทางสายให้อาหาร หมวดที่ 4 การดูแลดูดเสมหะโดยใช้เครื่องดูดเสมหะเพื่อให้ทางเดินหายใจโล่ง หมวดที่ 5 การดูแลท่อทางเดินหายใจและส่วนประกอบของเครื่องช่วยหายใจต่าง ๆ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาของแบบบันทึกการสังเกตโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน หลังจากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตร่วมกับพยาบาลควบคุมการติดเชื้อของแผนกอายุรกรรม โดยทดลองใช้ประเมินการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลตามหมวดต่าง ๆ แต่ละหมวดจำนวน 10 ครั้งได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตหมวดที่ 1 เท่ากับร้อยละ 88 หมวดที่ 2 เท่ากับร้อยละ 100 หมวดที่ 3 เท่ากับร้อยละ 93 หมวดที่ 4 เท่ากับร้อยละ 92 และหมวดที่ 5 เท่า

กับร้อยละ 100 แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มนำไปหาความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้สนทนากลุ่มครั้งแรกเพื่อทราบความชัดเจนของคำถามและลำดับคำถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจแต่ละเหตุการณ์ตามหมวดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละเวลาที่ผู้สังเกต เป็นเวลา 3 เดือน หลังจากนั้นจึงทำการสนทนากลุ่มร่วมกับบุคลากรพยาบาล 3 ระดับ เพื่อเก็บข้อมูลทางด้านประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งแนวทางแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ เมื่อได้ข้อมูลครบเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ของผลการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของแต่ละหมวด ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประสบการณ์ในการปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 1 คือ จัดทำให้ผู้ป่วยนอนศีรษะสูง และตะแคงหน้าให้ผู้ป่วยก่อนการดูแลทำความสะอาดภายในช่องปากและฟัน
2. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 2 คือ การเปลี่ยนท่านอนให้ผู้ป่วยอย่างน้อยทุก 2 ชั่วโมง
3. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 3 คือ การล้างมือให้สะอาดและการทดสอบตำแหน่งของสายให้อาหาร
4. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 4 คือ การล้างมือให้สะอาดก่อนการดูดเสมหะให้ผู้ป่วย การประเมินอาการและอาการแสดงที่บ่งบอกว่าผู้ป่วยต้องการการดูดเสมหะก่อนการดูดเสมหะ และการปลดสายต่อเข้าเครื่องช่วยหายใจออกจากท่อทางเดินหายใจของผู้ป่วยห่มหัวต่อด้วยผ้าก๊อชที่ปราศจากเชื้อและแขวนไว้ที่เครื่องช่วยหายใจ
5. กิจกรรมที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในหมวดที่ 5 คือ การเทน้ำกลั่นที่เหลืออยู่ในเครื่องทำความชื้นทิ้งก่อนแล้วจึงเติมน้ำกลั่นใหม่ลงไปแทนที่ และการใช้สำลีชุบอัลกอฮอล์ 75% เช็ดบริเวณฝาขวดน้ำกลั่นทุกครั้งก่อนการเปิดหรือปิดขวด

ปัญหาในการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาล ในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจได้แก่ จำนวนบุคลากรพยาบาลไม่เพียงพอโดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพ ผู้ช่วยพยาบาลและพนักงานช่วยการพยาบาลมีความรู้ไม่พอเพียง บุคลากรพยาบาลไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีมาตรฐานเกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจเพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติ ชาติการนิเทศงาน และอุปกรณ์เครื่องใช้ไม่เพียงพอสำหรับดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารทางการพยาบาล และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อของโรงพยาบาลเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาบุคลากร หรือนิเทศงานด้านการป้องกันและควบคุมการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรพยาบาลมีการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการปฏิบัติกรพยาบาล เพื่อควบคุมคุณภาพของการพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ
3. เป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการของแผนกอายุรกรรม ในการกำหนดมาตรฐานและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ
4. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านการบริหาร

- 1.1 นำผลการวิจัยเสนอผู้บริหารของแผนกอายุรกรรมเพื่อทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

1.2 นำผลวิจัยเสนอผู้บริหารทางการแพทย์ และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อของโรงพยาบาลเพื่อกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานการนิเทศงาน รวมทั้งการสร้างความตระหนักของบุคลากรพยาบาลในด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

1.3 กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรฐาน เกี่ยวกับการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

1.4 ควรมีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจให้กับบุคลากรพยาบาลทุกระดับเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.5 การปฐมนิเทศบุคลากรพยาบาลใหม่ ควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ และเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติ

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

นำผลการวิจัยเสนอแก่บุคลากรพยาบาลเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติไปในทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยให้บุคลากรพยาบาลมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มาตรฐาน และแนวทางปฏิบัติในการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

3. ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลก่อนและหลังการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติเพื่อป้องกันลดอัตรากายตายจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ